

УДК 355:378

Валентина Свистун,доктор педагогічних наук, професор
Національний університет оборони України, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-7934-023X>**Віталій Поливаний,**доктор філософії (освітні, педагогічні науки),
Національний університет оборони України, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-4737-1218>

DOI: 10.33099/2617-1775/2023-02/251-266

АНАЛІЗ ДЕФІНІЦІЇ «ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ»

В статті здійснено аналіз сутності дефініцій «компетентність» і «професійна компетентність військових фахівців» у науковій літературі, оскільки це поняття є досить складним та багатовимірним.

З'ясовано, що у військовій педагогіці термін «компетентність» не є новим, проте і досі дискусійним залишається його змістове трактування. Аналіз наведених підходів до інтерпретації поняття «професійна компетентність» уможливорює висновок про те, що відмінність у визначеннях простежується не тільки залежно від спеціальності (спеціалізації) військового фахівця, а й у підходах до формулювання дефініцій; здебільшого науковці визначають професійну компетентність крізь призму підготовленості, здатності та готовності.

***Ключові слова:** компетентність; професійна компетентність; військовий фахівець; професійна підготовка; фізична культура і спорт.*

Постановка проблеми. Інтегрування в європейську та євроатлантичну спільноту стимулює реформування Збройних Сил України відповідно до стандартів Організації Північноатлантичного договору (НАТО), що зумовлює вдосконалення системи військової освіти. Досвід ведення бойових дій переконливо засвідчив необхідність посилення вимог до професійної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України. Інтеграція в європейський освітній простір призводить до зміни концептуальних засад військової освіти, що визначається переходом від знанневої до нової результативної парадигми, орієнтованої на формування якісно нового її змісту з урахуванням визначених стандартів освіти і досягнення кінцевого результату як здатності та готовності військового фахівця до успішної військово-професійної діяльності та професійного самовдосконалення впродовж життя. Компетентнісний підхід до освітнього процесу ВНЗ поєднує вимоги сучасного освітнього стандарту та запиту суспільства до професіоналізму військового фахівця й уможливорює оцінювання його професійних якостей, здатностей та їх відповідності вимогам професійного стандарту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відтак у військовій освіті існує потреба розроблення теоретико-концептуальних основ змісту компетентнісного підходу, узагальнення результатів досліджень щодо розв'язання низки практичних питань і проблем професійної підготовки військових фахівців. Так, ґрунтовні напрацювання щодо теорії, методології та практики військової освіти

України здійснено О. Бойком, О. Капінусом, Л. Олійником, О. Маслієм, М. Нещадимом, О. Торічним, В. Ягуповим та ін.

Упродовж останніх років в Україні з'явилися наукові праці, в яких досліджуються різні види компетентностей військових фахівців, а саме: лідерська (О. Бойко), іншомовна (О. Лагодинський, В. Крикун), інформаційно-аналітична (С. Марченков), управлінська (Т. Мацевко), методична (Л. Олійник), фахова (О. Воронцов, Д. Погребняк, О. Тракалюк, А. Шевченко), прогностична (І. Азаров), комунікативна (Н. Шалигіна), організаційна (І. Беліков) тощо. Проблеми формування й розвитку професійної компетентності військових фахівців різних спеціальностей досліджували Р. Бакуменко, В. Георгієв, О. Євсюков, Л. Заїка, О. Маслій, Н. Мась, С. Нехаєнко та ін. Водночас аналіз та узагальнення напрацювань науковців засвідчив відсутність наукових напрацювань щодо трактування дефініції «професійна компетентність майбутнього офіцера – фахівця з фізичної культури і спорту», що спонукало до аналізу сутності дефініцій «компетентність» і «професійна компетентність військових фахівців» у науковій літературі з метою його визначення.

Мета статті здійснити аналіз сутності дефініцій «компетентність» і «професійна компетентність військових фахівців» у науковій літературі, оскільки це поняття є досить складним та багатовимірним.

Для досягнення мети застосовано такі **методи дослідження** як аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, конкретизація.

Виклад основного матеріалу. У наукових працях міститься достатня кількість різноманітних підходів до обґрунтування поняття «компетентність», яке є досить складним та багатовимірним. Відповідно у науковців є окремі міркування щодо визначення компетентності військових фахівців різних спеціальностей (табл. 1).

Таблиця 1

**Визначення науковцями різних видів компетентностей
військових фахівців**

Науковець	Вид компетентності	Визначення	Військовий фах
1	2	3	4
О. Бойко	лідерська	Інтегрована складова військово-професійної компетентності майбутніх офіцерів, що визначає комплексну характеристику професійної здатності та готовності бути лідером у військовій організації, кваліфіковано провадити військово-професійну діяльність відповідно до фахової кваліфікації на основі системи військово-професійних, фахових і лідерських цінностей, мотивації, знань, навичок, умінь, здатностей, професійно важливих лідерських якостей, корпоративної культури, досвіду лідерської поведінки і діяльності [4, с. 15].	майбутній офіцер

Продовження табл. 1

1	2	3	4
Л. Олійник	військово-спеціальна	Військово-спеціальна навченість та здатність використовувати професійний потенціал (систему знань, умінь і навичок), професійне мислення, морально-бойові якості, професійно-етичні цінності, опанування яких дозволить забезпечити ефективне морально-психологічне забезпечення діяльності військ (сил), а також самовдосконалення та самореалізацію під час професійної діяльності [22, с. 13].	магістр військово-соціального управління
В. Свистун	полікультурна	Новоутворення, що, формуючись і розвиваючись, набуває внутрішньої визначеності й стає якістю особистості, яка, оволодіваючи військово-професійною діяльністю стає суб'єктом цієї діяльності й в процесі підготовки до виконання військово-професійних завдань з підтримання міжнародного миру і безпеки, набуває здатності ефективно взаємодіяти у військово-професійному середовищі з представниками різних культурних груп й виконувати професійні функції в полікультурному соціумі з метою організації спільної діяльності для розв'язання військово-професійних завдань, взаємодії з представниками інших військових підрозділів, організацій, органів місцевої влади, місцевим населенням для досягнення взаємовигідних рішень [29].	військовослужбовець як суб'єкт діяльності з підтримання міжнародного миру і безпеки
І. Азаров	прогностична	Інтегративна професійно важлива здатність, що ґрунтується на системі прогностичних знань, навичок, умінь, професійно важливих якостей і первинного досвіду, яка сприяє цілеспрямованому випереджувальному плануванню та передбаченню ймовірних змін військово-професійної дійсності, знаходженню альтернативних варіантів діяльності у службово-управлінських ситуаціях і вибір найбільш доцільних варіантів розв'язання професійно-управлінських проблем та завдань у процесі реалізації посадових компетенцій як суб'єктів військово-професійного управління [1, с. 8].	майбутній офіцер
І. Беліков	організаційна	Теоретична та практична види підготовленості, організаційні навички, вміння, здатності та особистісна (суб'єктна), професійна та психологічна види готовності до реалізації посадових компетенцій як менеджерів фізичного виховання та спорту в військових частинах [3].	майбутній офіцер – фахівець із фізичної культури і спорту ЗСУ
В. Крикун	іншомовна професійна	Інтегративне професійне утворення, яке є сукупністю мовних знань, іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь, досвіду їх застосування в іншомовному середовищі й містить професійно важливі якості офіцера, що відображають здатність функціонувати в іншомовному середовищі та готовність до виконання завдань під час проведення спільних бойових дій (операцій) з підрозділами НАТО [12, с. 6].	майбутній магістр військового управління

Продовження табл. 1

1	2	3	4
С. Марченков	інформаційно-аналітична	Інтегративна професійно-діяльнісна характеристика фахівців, що являє собою сукупність знань, умінь, навичок, професійно-важливих якостей військовослужбовців в інформаційній та аналітичній сфері, які забезпечують ефективну інформаційно-аналітичну діяльність при виконанні посадових обов'язків [13, с. 8].	майбутній офіцер
Л. Олійник	методична	Система педагогічних, психологічних і предметних знань зі загальновійськових і військово-спеціальних дисциплін, професійно-методичних навичок і вмінь, професійно важливих якостей, основою яких є практична підготовленість, що реалізує їх суб'єктно-творчий педагогічний потенціал як суб'єкта педагогічної діяльності в підрозділі військ зв'язку [21, с. 7].	офіцер військ зв'язку
Н. Шалигіна	комунікативна	Складне інтегративне професійно важливе утворення, що проявляється у їхній підготовленості, здатності та готовності налагоджувати, встановлювати, підтримувати й розвивати успішну міжособистісну та особистісно-групову професійну взаємодію в різноманітних ситуаціях службово-ділового спілкування в умовах іншомовного військово-професійного середовища [31, с. 8].	офіцер багатонаціональних штабів
О. Воронцов	фахова	Особистісно-фахове утворення, яке є інтегральним проявом їх військово-професійної компетентності в сфері соціально-психологічної діяльності, що демонструє фахову підготовленість, здатність і готовність до реалізації фахових компетенцій як суб'єкта виховної та соціально-психологічної роботи в тактичній ланці управління в ЗС України [5, с. 12].	молодший офіцер органів виховної та соціально-психологічної роботи
О. Тракалюк	фахова	Інтегральне фахове утворення, що містить цінності та мотивацію фахової діяльності, фахові знання, навички, уміння, професійно важливі якості, військово-професійний і фаховий досвід, що забезпечують їхню здатність та готовність самостійно здійснювати фахову діяльність, ухвалювати рішення й нести відповідальність за результати їх реалізації у процесі виконання функціональних обов'язків за посадою [30, с. 7].	посадова особа кадрових органів ЗС України
А. Шевченко	фахова	Інтегральна характеристика професійної готовності, яка передбачає становлення особистості курсанта під час професійної підготовки у ВВНЗ, базується на цілеспрямованій діяльності та дозволить йому в майбутньому продуктивно й кваліфіковано виконувати функціональні обов'язки у військово-професійному середовищі із продовольчого та речового забезпечення та забезпечення ракетним паливом, пальними й мастильними матеріалами [32, с. 6].	майбутній офіцер тилу

Закінчення табл. 1

1	2	3	4
А. Мірошніченко	фахова командирська	Сукупність знань, умінь, навичок, професійно-особистісних якостей, а також досвіду командирської діяльності, набутих у процесі фахової підготовки, що забезпечують здатність здійснювати командування (керівництво) підпорядкованим підрозділом шляхом використання наданих повноважень [17, с. 2].	майбутній офіцер-прикордонник

Аналіз наведених визначень науковців різних видів компетентностей військових фахівців засвідчив поняттєву неоднозначність у його трактуванні. Так, О. Бойко компетентність розуміє як комплексну характеристику професійної здатності та готовності, О. Торічний – як здатність і готовність, Л. Олійник – як навченість та здатність, І. Азаров – як здатність, А. Шевченко – як інтегральну характеристику професійної готовності, О. Воронцов, Н. Шалигіна, О. Тракалюк – як професійне, фахове утворення тощо.

На нашу думку, розуміння суті поняття «компетентність» уможливорює його визначення терміном «здатність». За С. Гончаренком, «це властивість індивіда, яка визначає його можливість, спроможність, нахил до виконання певної діяльності... Здатність розвивається, поглиблюється в процесі практичної діяльності» [7, С. 135].

Некоректним, на нашу думку, є ототожнення А. Шевченком компетентності і професійної готовності, оскільки «компетентність» визначають як «якість» [32, с. 6], а також наголошують на тому, що суфікс «ність» в українській мові означає ступінь оволодіння певною якістю [19, с. 178], а готовність до діяльності, як зазначає С. Максименко, – це стан мобілізації психологічних і психофізіологічних систем людини, які забезпечують виконання певної діяльності [8, с. 137].

«Чи правильно визначати «компетентність» через поняття «утворення, новоутворення»?». На нашу думку, по-перше, з психологічної точки зору, «особистість являє собою утворення, яке складається з окремих психічних явищ (процесів, станів, властивостей)» [8, с. 1019]. Оскільки компетентність є якістю особистості, то вона також утворюється. По-друге, для розуміння «компетентності» як «новоутворення» важливою ознакою особистості є «незавершеність», оскільки є підґрунтям новоутворень-компетентностей особистості в процесі її життєдіяльності. «Унікальність цілісної структури особистості людини зумовлена постійним саморухом, саморозвитком особистості, в процесі якого весь час змінюється індивідуальний «візерунок» особистісних проявів, набуваючи дедалі своєріднішої та завершенішої форми; між тим особистість завжди залишається незавершеною, відкритою до нових змін. Незавершеність – ознака особистості, притаманна їй однаково як на початку життєвого шляху, так і на завершальному його етапі» [8, с. 1019]. Отже, визначення «компетентності» як «утворення, новоутворення» є прийнятним і можливим [29].

Відтак у військовій педагогіці термін «компетентність» не є новим, проте і досі дискусійним залишається його змістове потрактування.

Система військової освіти, наголошує С. Полторак, має забезпечити підготовку військових фахівців із високим рівнем професіоналізму, компетентності, інтелектуального розвитку, загальної та військово-професіональної культури, здатних з високою ефективністю виконувати поставлені завдання щодо оборони України, розвитку власної творчої індивідуальності, наполегливого самостійного засвоєння нових знань протягом військової служби, прийняття оптимальних рішень в нестандартних умовах за всіма спеціальностями й спеціалізаціями, що визначають рівень боєздатності та боєготовності Збройних Сил [26, с. 72].

Як зазначає О. Євсюков, процес професійної підготовки курсантів підпорядковується певним правилам, має свої закономірності й особливості, а саме: військово-професійна спрямованість; органічна єдність теоретичної й практичної підготовки, а також обумовленість цілей і завдань військової служби соціальним замовленням суспільства і закріплення їх у законах, військових статутах і наказах; сполучення в завданнях різноманіття складових, які визначають поліфункціональність військової праці та інтегративний характер її результатів; відповідність індивідуальних якостей і дій військовослужбовця висунутим цілям, завданням і функціям; екстремальність умов виконання професійних обов'язків; колективний характер військової служби і безпосередня взаємодія військовослужбовців у процесі діяльності. Результатом професійної підготовки, на думку науковця, має бути високий рівень сформованості професійної компетентності [9, с. 5-6].

За останнє десятиліття помітно зросла зацікавленість учених, педагогів-практиків вищої школи у розв'язанні проблеми формування та розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців, оскільки перехід на компетентнісний підхід у професійній підготовці фахівців є актуальним для сучасної освіти, у т.ч. й військової, що свідчить про важливість і соціальну значущість досліджуваної проблеми.

Поняття «професійна компетентність» складається з двох категорій – «професія» і «компетентність». Професія (від лат. *professio* – офіційно вказане заняття) – це вид трудової діяльності людини, яка володіє комплексом теоретичних знань і практичних навичок, отриманих в результаті спеціальної підготовки і досвіду роботи [7, с. 149]. Професійна компетентність проявляється в діяльності, тому не може обмежуватися тільки певними знаннями чи вміннями. Фахівцю необхідно бути професійно та психологічно готовим і здатним до ефективного застосування набутих фахових знань у професійній діяльності [28].

На думку В. Ягупова, професійна компетентність – це підготовленість (теоретична та практична), здатність (інтелектуальна, діяльнісна та суб'єктна), наявність позитивних ставлень і сформованих якостей особи та її готовність (професійна, особистісна, психологічна тощо) як суб'єкта діяльності до певного виду діяльності [34].

Суттєвий інтерес представляють науково-педагогічні дослідження проблем

формування професійної компетентності військових фахівців. Так, наприклад, науковці досліджують формування професійної компетентності майбутніх офіцерів високомобільних десантних військ у процесі фахової підготовки (В. Георгієв [6]), майбутніх офіцерів (О. Євсюков [9]), майбутніх магістрів військового управління із застосуванням технології імітаційного моделювання (Л. Заїка [10]), майбутніх офіцерів служб тилу у процесі вивчення спеціальних дисциплін (С. Каплун [10]), майбутніх військових психологів (Н. Мась [15]), майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння (О. Маслій [14]) та ін.

Для більш поглибленого розуміння сутності поняття «професійна компетентність», нами узагальнено визначення науковцями цієї категорії щодо військових фахівців різних спеціальностей (табл. 2).

Таблиця 2

Поняття «професійна компетентність» військових фахівців різних спеціальностей у дослідженнях науковців

Автор	Визначення	Фах
1	2	3
Ягупов В.	Професійно важлива інтегративна властивість, що є результатом професійної підготовки офіцерів в ВВНЗ, що охоплює сукупність цінностей і настанов, світоглядних поглядів, професійно-важливих якостей, професійних знань, умінь, навичок, що визначають результативність військово-професійної діяльності, а також інтегральне професійно важливе психічне утворення посадових осіб Збройних Сил України, яке характеризує їх професійну та фахову підготовленість, здатність і готовність до реалізації посадових компетенцій у військових підрозділах і частинах [33].	військовий фахівець
Георгієв В.	Якісна характеристика опанування професією військового, готовність виконувати військово-професійну діяльність за визначеною військовою спеціальністю (групою спеціальностей) з високою якістю [6, с. 6].	офіцер
Бакуменко Р.	Професійна підготовленість, здатність і готовність виконувати свої функціональні обов'язки найбільш оптимальним чином, творчо підходити до організації професійної діяльності на оперативній ланці управління, що зумовлюється позитивним ставленням і схильністю до неї, професійними та фаховими знаннями, навичками, вміннями, здатностями, способами, методами, технологіями, методиками та засобами її здійснення [2, с. 15].	офіцер інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності військ (сил)
Георгієв В.	Інтегральна характеристика, що передбачає наявність високого рівня його теоретичної і практичної тактико-спеціальної підготовленості, сформованість відповідних і професійно важливих якостей, що впливають на здатність ефективно виконувати професійні завдання в площині основного призначення зазначеного роду військ (атакування противника з повітря, дії в спеціальних, антитерористичних і миротворчих операціях; дії в якості повітряних десантів; проведення десантних штурмових та аеромобільних дій) і у звичайних, й екстремальних ситуаціях, проводити індивідуальну навчально-виховну роботу з підлеглими під час підготовки та виконання покладених на них різноманітних завдань у мирних і бойових умовах [6, с. 6-7].	офіцер військово-мобільних десантних військ

Закінчення табл. 2

1	2	3
Заїка Л.	Складне інтегроване професійне утворення офіцера оперативно-тактичної ланки управління, що проявляється в його підготовленості, здатності та готовності мобілізувати й застосувати знання, уміння, навички, військово-професійний досвід і професійно важливі якості у процесі виконання посадових обов'язків в умовах бойової та повсякденної діяльності [10, с. 13].	магістр військового управління
Нехаєнко С.	Інтегроване професійно важливе утворення, що поєднує в собі професійну підготовленість, здатність і готовність оптимально виконувати свої функціональні обов'язки як менеджерів середньої ланки управління в ЗС України, творчо підходити до організації морально-психологічного забезпечення діяльності військ (сил), що зумовлюється їх позитивним ставленням і схильністю до своєї діяльності, мотивацією, професійно важливими якостями, професійними та фаховими знаннями, навичками, вміннями, здатностями, засвоєними способами, методами, методиками, технологіями та засобами її здійснення [18, с. 14].	офіцер-організатор морально-психологічного забезпечення
Мась Н.	Складне системне утворення, основними структурними компонентами якого є: мотиваційний, когнітивний, етично-професійний та індивідуально-психологічний компоненти, які дозволяють фахівцю успішно здійснювати професійну діяльність спрямовану на: вивчення індивідуально-психологічних особливостей особового складу; вивчення соціально-психологічних процесів і явищ у військових колективах; психологічну профілактику порушень військової дисципліни, суїцидальних подій тощо; психологічну роботу щодо забезпечення бойового чергування (служби), гарнізонної і вартової служб; психологічну підготовку особового складу; професійний психологічний відбір і раціональний розподіл військовослужбовців; психологічну освіту особового складу; психологічну допомогу військовослужбовців та членів їх сімей і цивільного персоналу; протидію негативній інформаційно-психологічному впливу на військовослужбовців [15, с. 29-30].	військовий психолог
Маслій О.	Інтегральна характеристика, що визначає здатність офіцерів ракетно-артилерійського озброєння як військових фахівців вирішувати професійні проблеми й завдання, що виникають у реальних ситуаціях службової діяльності, використовуючи знання, набутий професійний і життєвий досвід, цінності та нахили [14, с. 2-3].	офіцер ракетно-артилерійського озброєння
Євсюков О.	Професійно-особистісна, соціально-значуща якісна характеристика майбутнього офіцера, що вміє не тільки застосовувати знання, уміння, навички в умовах професійної діяльності, але й розуміє соціальне значення й морально усвідомлює свою діяльність [9, с. 13].	офіцер
Окіпняк Д.	Сукупність специфічних властивостей особистості фахівця з розмінування, що забезпечують висококваліфіковане виконання ним функціональних обов'язків з проведення розмінування, як основні риси особистості, які безпосередньо впливають на ефективність виконання службового обов'язку, здійснення основних заходів щодо свого фаху [19, с. 179].	фахівець з розмінування

Аналіз наведених підходів до інтерпретації поняття «професійна компетентність», по-перше, уможлиблює висновок про те, що відмінність у визначеннях простежується не тільки залежно від спеціальності (спеціалізації) військового фахівця, а й у підходах до формулювання дефініцій. По-друге, науковці розуміють цей термін як: «характеристику», «утворення», «професійну підготовленість, здатність і готовність», «сукупність специфічних властивостей». На нашу думку, визначати компетентність через термін «характеристика» є некоректним, оскільки характеристика – це опис, визначення істотних, характерних особливостей, ознак кого-, чого-небудь [19, с. 684], тобто, за логікою науковців, компетентність – це опис. Терміном «компетентність» характеризується особистість, суб'єкт діяльності, фахівець. Чи можна людину характеризувати терміном «опис»? По-третє, здебільшого науковці визначають професійну компетентність крізь призму підготовленості, здатності та готовності. І, по-четверте, як зазначає Н. Мельник, феномен професійної компетентності характеризується широтою тлумачень та полівекторністю підходів щодо його розуміння. Виникнення поняття «компетентність» це той випадок, коли природа поняття провокує не тільки активний розвиток теорії, а й розвиває інтенсивну наукову дискусію серед дослідників [16, с. 54].

У контексті нашого дослідження суттєвий інтерес представляє визначення фахової компетентності начальника фізичної підготовки і спорту потрактоване Д. Погребняком як фахова підготовленість, здатність і готовність оптимально виконувати функціональні обов'язки, творчо підходити до організації своєї фахової діяльності, що зумовлюється їх позитивним ставленням, вмотивованістю до неї, фаховими знаннями, навичками, вміннями, здатностями, засвоєними способами, методами, методиками, технологіями та засобами її здійснення, а також професійно важливими якостями [25, с. 7].

Як слушно зазначають науковці, систематичність, обов'язковість і свідомі необхідність військовослужбовців у заняттях фізичної підготовки будуть досягнуті проведенням фізичної підготовки фахівцями фізичної підготовки і спорту [23, с. 23], лише фахівець фізичної підготовки у військовій частині є потенційним носієм професійно-прикладної фізичної культури, який впливає на фізичний, психологічний, духовний, інтелектуальний та етичний розвиток військовослужбовців [27, с. 155]. Особливо важливим є це питання для сучасних ЗС України, де існує суттєвий попит на кваліфікованих фахівців фізичної культури і спорту, здатних на високому рівні спланувати та організувати фізичну підготовку військовослужбовців. Нині всі військові частини (підрозділи) перебувають в постійній бойовій готовності, у результаті чого особовий склад має обмежений час не тільки на відпочинок, відновлення, підтримання боєздатності, а, особливо, на заняття з фізичної підготовки. Саме тому до професійної компетентності посадових осіб, які відповідають за організацію фізичної підготовки і спорту, висуваються суттєво нові вимоги до їхніх моральних, психічних і професійно важливих якостей, оскільки вони як офіцери вирішують складні й різнопланові завдання щодо захисту держави.

Сучасний начальник фізичної підготовки і спорту – це не просто

військовий професіонал, який виконує вузькопрофесійні чи фахові завдання щодо організації фізичної підготовки та спорту у військовій частині (підрозділі), а він, перш за все, начальник відповідної служби. Нині перед ним стоїть завдання не просто забезпечувати необхідний рівень фізичної підготовленості військовослужбовців, а здійснювати всі заходи для успішного виконання військовими підрозділами поставлених бойових завдань зі мінімальними втратами особового складу і військової техніки [24, с. 64].

Відтак згідно з функціональними обов'язками, які виконує начальник фізичної підготовки і спорту, він є не тільки військовим, а й фахівцем з фізичного виховання і спорту, тобто має місце інтеграція двох спеціальностей – військової й фізичної культури і спорту.

У Професійному стандарті професія офіцера характеризується як поліфункціональна – за кількістю покладених на нього різноманітних функціональних обов'язків, а саме: загальновійськові, тактичні, військово-спеціальні, адміністративно-управлінські, психолого-педагогічні.

Таким чином, на підґрунті аналізу визначень професійної компетентності військових фахівців різного фаху, зобов'язань начальника фізичної підготовки і спорту відповідно до Статуту внутрішньої служби ЗС України, Професійного стандарту офіцера тактичного рівня ЗС України (спеціалізація – Фізичне виховання і спорт у Збройних Силах) вважаємо, що професійна компетентність офіцера – фахівця з фізичної культури і спорту ЗС України – це складне інтегративне професійно важливе утворення, що є результатом професійної підготовки у ВВНЗ і проявляється у його підготовленості, здатності та готовності успішно виконувати функціональні обов'язки щодо організації фізичної підготовки і спорту у військово-професійному середовищі, що ґрунтується на його позитивному ставленні і схильності до цієї діяльності, мотивації, професійно важливих якостей, професійних знаннях, вміннях і навичках.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Відтак професійна освіта майбутніх офіцерів – це процес набуття професійної компетентності, необхідної для ефективного виконання завдань за призначенням незалежно від характеру професійної діяльності та умов, в яких вона реалізується. Військово-професійна діяльність сучасних офіцерів є дуже різноманітною, тому професійну підготовку майбутніх військових фахівців слід сприймати як систему засвоєння військово-професійних знань, опанування військово-професійними вміннями та навичками, що сприятиме формуванню їхньої професійної компетентності, спрямованої на набуття стану готовності до виконання професійних функцій.

Подальших наукових розвідок потребують методологічні, теоретичні й методичні засади формування професійної компетентності майбутніх офіцерів – фахівців з фізичної культури і спорту ЗС України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азаров І. С. Підготовка майбутніх офіцерів до прогностичної діяльності у процесі навчання у вищих військових навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2018. 20 с.
2. Бакуменко Р. О. Розвиток професійної компетентності офіцерів інформаційно-

аналітичного забезпечення у системі післядипломної освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2021. 21 с.

3. Беліков І. О., Ягупов В. В. Організаційна компетентність фахівців фізичної культури і спорту Збройних сил України: поняття, зміст і структура. *Role of science and education for sustainable development* : monograph 44 / Edited by Magdalena Wierzbik-Strońska and Iryna Ostopolets. Katowice : Publishing House of University of Technology, 2021. S. 682–690.

4. Бойко О. В. Теоретичні та методичні основи формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів Збройних Сил України у процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2021. 40 с.

5. Воронцов О. С. Розвиток фахової компетентності молодших офіцерів органів виховної та соціально-психологічної роботи Збройних сил України в системі підвищення кваліфікації : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2014. 20 с.

6. Георгієв В. М. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів високомобільних десантних військ у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2015. 20 с.

7. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ, 1997. 366 с.

8. Енциклопедія освіти. Академія педагогічних наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

9. Євсюков О. Ф. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх офіцерів у навчальному процесі вищого військового навчального закладу : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2007. 21 с.

10. Заїка Л. А. Формування професійної компетентності майбутніх магістрів військового управління із застосуванням технології імітаційного моделювання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2019. 20 с.

11. Каплун С. О. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів служб тилу у процесі вивчення спеціальних дисциплін: автореф. ... канд. пед. наук: 13.00.04; Республіканський вищий навчальний заклад „Кримський гуманітарний університет”. Ялта, 2010. 23 с.

12. Крикун В. Д. Формування іншомовної професійної компетентності майбутніх магістрів військового управління : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2018. 19 с.

13. Марченков С. М. Формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх офіцерів у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Житомир, 2021. 21 с.

14. Маслій О. М. Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння у вищих військових навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2020. 592 с.

15. Мась Н. М. Психолого-педагогічні умови формування професійної компетентності у майбутніх військових психологів : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. Хмельницький, 2011. 238 с.

16. Мельник Н. І. Феномен «професійної компетентності» в українській та європейській педагогічній теорії: порівняльний аспект. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2017. № 28. С. 54–59.

17. Мірошніченко А. А. Методика формування фахових командирських компетентностей майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі вивчення загальновійськових дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Хмельницький, 2018. 284 с.

18. Нехаєнко С. І. Розвиток професійної компетентності офіцерів-організаторів морально-психологічного забезпечення в процесі оперативно-тактичної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2021. 21 с.

19. Новий тлумачний словник української мови : в 3 т. / уклад. В. Яременко, О. Сліпушко. Видання друге, виправлене. Київ, 2006. Т. 3. П–Я. 862 с.

20. Окіпняк Д. А. Види професійної компетентності фахівців з розмінування та їх основні професійні вміння. *Збірник наукових праць Національної академії державної Прикордонної служби України*. Серія: педагогічні та психологічні науки. 2014. № 3(72). С. 176–186.

21. Олійник Л. В. Методика формування методичної компетентності майбутніх офіцерів військ зв'язку в процесі практичної підготовки (на прикладі загальновійськових і військово-спеціальних дисциплін) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2010. 20 с.
22. Олійник Л. В. Теоретичні та методичні засади навчання військово-спеціальних дисциплін майбутніх магістрів військово-соціального управління : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2021. 42 с.
23. Ольховий О. М., Фіногенов Ю. С., Бойко С. С., Чічкан О. М. Експериментальна модель організації фізичної підготовки у Збройних Силах України. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України* : тези IV міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 лист. 2020 р.). Київ : НУОУ, 2020. С. 21–23.
24. Погребняк Д. В. Розвиток фахової компетентності начальників фізичної підготовки і спорту військових частин у системі післядипломної освіти: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2021. 317 с.
25. Погребняк Д. В. Розвиток фахової компетентності начальників фізичної підготовки і спорту військових частин у системі післядипломної освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2020. 19 с.
26. Полторак С. Т. Розвиток системи вищої військової освіти України та за кордоном: державноуправлінські аспекти. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 3. С. 70–73.
27. Романюк О. А., Горбач О. О., Івченко А. О. Особливості формування професійної компетентності майбутніх фахівців фізичної підготовки і спорту. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України* : тези IV міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 лист. 2020 р.). Київ : НУОУ, 2020. С. 154–158.
28. Свистун В. І. Зміст поняття «компетентність» у контексті професійної підготовки фахівців як управлінців. *Науковий вісник Національного аграрного університету*. 2005. № 88. С. 180–189.
29. Свистун В. І. Полікультурна компетентність військовослужбовця як суб'єкта діяльності з підтримання міжнародного миру і безпеки. *Проблеми освіти*. 2019. Вип. 92. С. 154–158.
30. Тракалюк О. Л. Розвиток фахової компетентності посадових осіб кадрових органів Збройних сил України у системі післядипломної освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2020. 19 с.
31. Шалигіна Н. П. Розвиток комунікативної компетентності офіцерів багатонаціональних штабів у процесі військово-професійної підготовки до участі в міжнародних миротворчих операціях : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2019. 20 с.
32. Шевченко А. В. Формування фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу в процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2017. 20 с.
33. Ягупов В. В. Методологічні основи компетентнісного підходу до професійної підготовки офіцерів запасу. *Проблеми освіти*. 2019. № 92. С. 239–245.
34. Ягупов В. В. Методологія визначення основних видів компетентності випускників професійно-технічної освіти. *Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України: IV всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Хмельницький, 18 лист. 2011 р.). Хмельницький : вид-во Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2011. С. 373–376.

REFERENCES

1. Azarov I. S. Pidhotovka maibutnix ofitseriv do prohnostychnoi diialnosti u protsesi navchannia u vyshchyykh viiskovykh navchalnykh zakladakh [Preparation of future officers for prognostic activity in the process of training in higher military educational institutions]: avtoref.

dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2018. 20 s.

2. Bakumenko R. O. Rozvytok profesiinoi kompetentnosti ofitseriv informatsiino-analitychnoho zabezpechennia u systemi pislidyplomnoi osvity [Development of professional competence of information and analytical support officers in the postgraduate education system.]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2021. 21 s.

3. Bielikov I. O., Yahupov V. V. Orhanizatsiina kompetentnist fakhivtsiv fizychnoi kultury i sportu Zbroinykh syl Ukrainy: poniattia, zmist i struktura. [Organizational competence of physical culture and sports specialists of the Armed Forces of Ukraine: concept, content and structure.] *Role of science and education for sustainable development* : monograph 44 / Edited by Magdalena Wierzbik-Strońska and Iryna Ostopolets. Katowice : Publishing House of University of Technology, 2021. S. 682–690.

4. Boiko O. V. Teoretychni ta metodychni osnovy formuvannia liderskoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv Zbroinykh Syl Ukrainy u protsesi profesiinoi pidhotovky [Theoretical and methodological foundations of the formation of leadership competence of future officers of the Armed Forces of Ukraine in the process of professional training]: avtoref. dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2021. 40 s.

5. Vorontsov O. S. Rozvytok fakhovoi kompetentnosti molodshykh ofitseriv orhaniv vykhovnoi ta sotsialno-psykholohichnoi roboty Zbroinykh syl Ukrainy v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii [Development of professional competence of junior officers of the educational and social-psychological work bodies of the Armed Forces of Ukraine in the system of professional development.]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2014. 20 s.

6. Heorhiiev V. M. Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv vysokomobilnykh desantnykh viisk u protsesi fakhovoi pidhotovky [Formation of professional competence of future officers of high-mobility landing troops in the process of professional training]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Khmelnytskyi, 2015. 20 s.

7. Honcharenko S. U. Ukrainyskyi pedahohichnyi slovnyk [Ukrainian pedagogical dictionary]. Kyiv, 1997. 366 s.

8. Entsyklopediia osvity [Encyclopedia of education]. Akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy; hol. red. V. H. Kremen. Kyiv: Yurinkom Inter, 2008. 1040 s.

9. Ievsiukov O. F. Pedahohichni umovy formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv u navchalnomu protsesi vyshchoho viiskovoho navchalnoho zakladu [Pedagogical conditions for the formation of professional competence of future officers in the educational process of a military educational institution] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kharkiv, 2007. 21 s.

10. Zaika L. A. Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh mahistriv viiskovoho upravlinnia iz zastosuvanniam tekhnolohii imitatsiinoho modeliuvannia [Formation of professional competence of future masters of military management using simulation modeling technology] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2019. 20 s.

11. Kaplun S. O. Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv sluzhb tylu u protsesi vyvchennia spetsialnykh dystsyplin [Formation of professional competence of future officers of the rear services in the process of training in special disciplines]: avtoref. ... kand. ped. nauk: 13.00.04; Respublikanskyi vyshchyi navchalnyi zaklad „Krymskyi humanitarnyi universytet”. Yalta, 2010. 23 s.

12. Krykun V. D. Formuvannia inshomovnoi profesiinoi kompetentnosti maibutnikh mahistriv viiskovoho upravlinnia [Formation of foreign language professional competence of future masters of military management] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2018. 19 s.

13. Marchenkov S. M. Formuvannia informatsiino-analitychnoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv u protsesi fakhovoi pidhotovky [Formation of informational and analytical competence of future officers in the process of professional training]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Zhytomyr, 2021. 21 s.

14. Maslii O. M. Teoretychni i metodychni osnovy profesiinoi pidhotovky maibutnikh ofitseriv raketno-artyleryiskoho ozbroiennia u vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladakh [Theoretical and

methodical bases of professional training of future officers of missile and artillery weapons in higher educational institutions] : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Khmelnytskyi, 2020. 592 s.

15. Mas N. M. Psykholoho-pedahohichni umovy formuvannya profesiinoi kompetentnosti u maibutnikh viiskovykh psykholohiv [Psychological and pedagogical conditions for the formation of professional competence in future age psychologists]: dys. ... kand. psykol. nauk : 19.00.07. Khmelnytskyi, 2011. 238 s.

16. Melnyk N. I. Fenomen «profesiinoi kompetentnosti» v ukrainskii ta yevropeiskii pedahohichnii teorii: porivnialnyi aspekt [The phenomenon of "professional competence" in Ukrainian and European pedagogical theory: a comparative aspect]. Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka. 2017. № 28. S. 54–59.

17. Miroshnichenko A. A. Metodyka formuvannya fakhovykh komandyrskykh kompetentnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv u protsesi vyvchennia zahalnoviiskovykh dystsyplin [Methodology of formation of professional commanding competencies of future border guards officers in the process of training in post-war military disciplines] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02. Khmelnytskyi, 2018. 284 s.

18. Nekhaienko S. I. Rozvytok profesiinoi kompetentnosti ofitseriv-orhanizatoriv moralno-psykholohichnoho zabezpechennia v protsesi operatyvno-taktychnoi pidhotovky [Development of professional competence of officers-organizers of moral and psychological support in the process of operational-tactical training]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2021. 21 s.

19. Novyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy [New explanatory dictionary of the Ukrainian language] : v 3 t. / uklad. V. Yaremenko, O. Slipushko. Vydannia druhe, vypravlene. Kyiv, 2006. T. 3. P-Ia. 862 s.

20. Okipniak D. A. Vydy profesiinoi kompetentnosti fakhivtsiv z rozminuvannia ta yikh osnovni profesiini vminnia [Types of professional competence of demining specialists and their basic professional skills]. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii derzhavnoi Prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seria: pedahohichni ta psykholohichni nauky. 2014. № 3(72). S. 176–186.

21. Oliinyk L. V. Metodyka formuvannya metodychnoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv viisk zviazku v protsesi praktychnoi pidhotovky (na prykladi zahalnoviiskovykh i viiskovo-spetsialnykh dystsyplin) [The method of forming the methodological competence of future military communications officers in the process of practical training (on the example of general military and military special disciplines)]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02. Kyiv, 2010. 20 s.

22. Oliinyk L. V. Teoretychni ta metodychni zasady navchannia viiskovo-spetsialnykh dystsyplin maibutnikh mahistriv viiskovo-sotsialnoho upravlinnia [Theoretical and methodological principles of training military-special disciplines of future masters of military-social management]: avtoref. dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Khmelnytskyi, 2021. 42 s.

23. Olkhovyi O. M., Finohenov Yu. S., Boiko S. S., Chichkan O. M. Eksperymentalna model orhanizatsii fizychnoi pidhotovky u Zbroinykh Sylakh Ukrainy [An experimental model of the organization of physical training in the Armed Forces of Ukraine]. Suchasni tendentsii ta perspektyvy rozvytku fizychnoi pidhotovky ta sportu Zbroinykh Syl Ukrainy, pravookhoronnykh orhaniv, riaduvalnykh ta inshykh spetsialnykh sluzhb na shliakhu yevroatlantychnoi intehtratsii Ukrainy : tezy IV mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 19 lyst. 2020 r.). Kyiv : NUOU, 2020. S. 21–23.

24. Pohrebniak D. V. Rozvytok fakhovoi kompetentnosti nachalnykiv fizychnoi pidhotovky i sportu viiskovykh chastyn u systemi pisliadyplomnoi osvity [Development of professional competence of heads of physical training and sports of age groups in the system of postgraduate education]: dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2021. 317 s.

25. Pohrebniak D. V. Rozvytok fakhovoi kompetentnosti nachalnykiv fizychnoi pidhotovky i sportu viiskovykh chastyn u systemi pisliadyplomnoi osvity [Development of professional competence of heads of physical training and sports of age groups in the system of postgraduate education]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2020. 19 s.

26. Poltorak S. T. Rozvytok systemy vyshchoi viiskovoi osvity Ukrainy ta za kordonom [Development of the system of higher age education in Ukraine and abroad]: derzhavnoupravlinski aspekty. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2016. № 3. S. 70–73.

27. Romaniuk O. A., Horbach O. O., Ivchenko A. O. Osoblyvosti formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv fizychnoi pidhotovky i sportu [Peculiarities of the formation of professional competence of future specialists in physical training and sports]. Suchasni tendentsii ta perspektyvy rozvytku fizychnoi pidhotovky ta sportu Zbroinykh Syl Ukrainy, pravookhoronnykh orhaniv, riaduvanykh ta inshykh spetsialnykh sluzhb na shliakhu yevroatlantychnoi intehtratsii Ukrainy : tezy IV mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 19 lyst. 2020 r.). Kyiv : NUOU, 2020. S. 154–158.

28. Svystun V. I. Zmist poniattia «kompetentnist» u konteksti profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv yak upravlintsiv [The content of the concept of "competence" in the context of professional training of specialists as managers]. Naukovyi visnyk Natsionalnogo ahrarynogo universytetu. 2005. № 88. S. 180–189.

29. Svystun V. I. Polikultura kompetentnist viiskovosluzhbovtisia yak subiekta diialnosti z pidtrymannia mizhnarodnogo myru i bezpeky [Multicultural competence of a military serviceman as a subject of activities for the maintenance of international peace and security]. Problemy osvity. 2019. Vyp. 92. S. 154–158.

30. Trakaliuk O. L. Rozvytok fakhovoi kompetentnosti posadovykh osib kadrovnykh orhaniv Zbroinykh syl Ukrainy u systemi pisliadyplomnoi osvity [Development of professional competence of officials of personnel bodies of the Armed Forces of Ukraine in the system of post-graduate education]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2020. 19 s.

31. Shalyhina N. P. Rozvytok komunikatyvnoi kompetentnosti ofitseriv bahatonatsionalnykh shtabiv u protsesi viiskovo-profesiinoi pidhotovky do uchasti v mizhnarodnykh myrotvorchykh operatsiiakh [Rozvytok komunikatyvnoi kompetentnosti ofitseriv bahatonatsionalnykh shtabiv u protsesi viiskovo-profesiinoi pidhotovky do uchasti v mizhnarodnykh myrotvorchykh operatsiiakh]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2019. 20 s.

32. Shevchenko A. V. Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv tylu v protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of professional competence of future corps officers in the process of professional training]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Khmelnytskyi, 2017. 20 s.

33. Iahupov V. V. Metodolohichni osnovy kompetentnisnogo pidkhodu do profesiinoi pidhotovky ofitseriv zapasu [Methodological foundations of the competence approach to the professional training of reserve officers]. Problemy osvity. 2019. № 92. S. 239–245.

34. Iahupov V. V. Metodolohiia vyznachennia osnovnykh vydiv kompetentnosti vypusnykiv profesiino-tekhnichnoi osvity [Methodology for determining the main types of competence of graduates of professional and technical education]. Osvitno-naukove zabezpechennia diialnosti pravookhoronnykh orhaniv i viiskovykh formuvan Ukrainy: IV vseukr. nauk.-prakt. konf. (m. Khmelnytskyi, 18 lyst. 2011 r.). Khmelnytskyi : vyd-vo Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy imeni B. Khmelnytskoho, 2011. S. 373–376.

SUMMARY

Valentyna Svystun,

Doctor of Pedagogical sciences, Professor
National Defence University of Ukraine

Vitalii Polyvaniuk,

PhD in Education
National Defence University of Ukraine

ANALYSIS OF THE DEFINITION OF “PROFESSIONAL COMPETENCE OF MILITARY SPECIALISTS”

***Introduction.** Integration into the European educational space leads to a change in the conceptual foundations of military education, which is determined by the transition from a cognitive to a new productive paradigm, focused on the formation of qualitatively new content taking into account the defined standards of education and the achievement of the final result as the*

ability and readiness of a military specialist for successful military professional activity and professional self-improvement throughout life.

Purpose: *to carry out an analysis of the essence of the definitions of “competence” and “professional competence of military specialists” in the scientific literature.*

Methods: *analysis, synthesis, generalization, comparison, specification.*

Results. *The essence of the definitions of "competence" and "professional competence of military specialists" in scientific literature is analyzed.*

Originality. *Scientific novelty and practical significance lies in solving the problem of formation and development of professional competence of future specialists, since the transition to the competence approach in the professional training of specialists is relevant for modern education, including military education, which indicates the importance and social significance of the investigated problem.*

Conclusion. *The military-professional activity of modern officers is very diverse, therefore the professional training of future military specialists should be perceived as a system of assimilation of military-professional knowledge, mastering military-professional abilities and skills, which will contribute to the formation of professional competence in them, aimed at acquiring a state of readiness to perform professional duties functions. The methodological, theoretical and methodical foundations of the formation of professional competence of future officers - specialists in physical culture and sports of the Armed Forces of Ukraine require further scientific research.*

Key words: *competence; professional competence; military specialist; professional training; physical culture and sport.*